

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

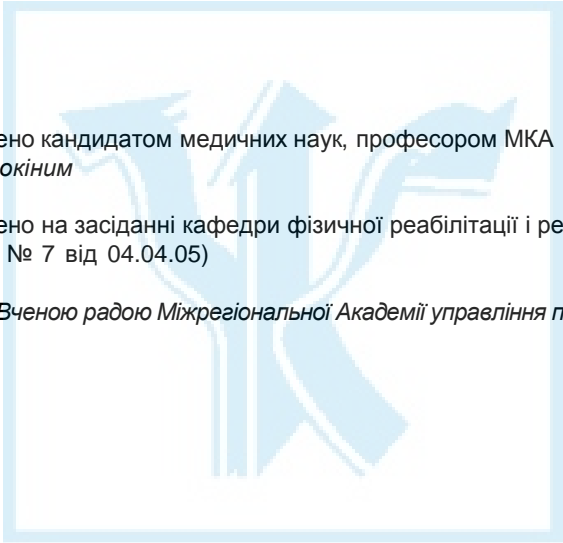
**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

**“МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЯХ”**

**(для магістрів спеціальності
“Фізична реабілітація”)**

МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом медичних наук, професором МКА
В. О. Сорокіним

Затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації і рекреації
(протокол № 7 від 04.04.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Сорокін В. О. Навчальна програма дисципліни “Методи наукових досліджень у спортивно-оздоровчих технологіях” (для магістрів спеціальності “Фізична реабілітація”). — К.: МАУП, 2005, — 10 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методи наукових досліджень у спортивно-оздоровчих технологіях”, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна “Методи наукових досліджень у спортивно-оздоровчих технологіях” є невіддільною складовою підготовки фахівців факультету “Управління фізичною культурою, спортом і туризмом”.

Мета вивчення дисципліни — ознайомитись із загальними положеннями та сучасними напрямками науково доказової медицини, принципами та вимогами стандартизації, науковими виданнями (критичний аналіз наукових публікацій); вивчити системи аналізу ефективності надання оздоровчо-відновлювальних послуг.

Дисципліна базується на методології класичної неінфекційної епідеміології. Особлива увага приділяється роботі на ПК, формуванню навичок роботи з використанням пошукових систем і стандартних програм статистичного аналізу. Методологія викладання матеріалу відповідає вимогам Міжнародних організацій (у тому числі ВООЗ).

Основними формами подання теоретичного і практичного матеріалу є лекції, лабораторні та тренінгові заняття. Передбачається також самостійна робота студентів.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН **вивчення дисципліни**

“МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ **У СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЯХ”**

№ пор.	Назва теми
1	Загальна неінфекційна епідеміологія
2	Спеціальні питання неінфекційної епідеміології
3	Статистичний аналіз
4	Методи оцінки ефективності системі суспільної охорони здоров'я
5	Оцінка технологій у суспільній охороні здоров'я і науково доказова медицина

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“МЕТОДИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
У СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЯХ”

Тема 1. Загальна неінфекційна епідеміологія

Епідеміологія і причинно-наслідкові зв'язки.
Зміни частоти захворювань і стану здоров'я.
Типи епідеміологічних досліджень.
Когортні дослідження.
Дослідження за типом випадок-контроль.
Точність вимірювань і валідність епідеміологічних досліджень.
Питання якості при плануванні досліджень.
Парний дизайн досліджень.
Методи досліджень в неінфекційній епідеміології.

Література [9]

Тема 2. Спеціальні питання неінфекційної епідеміології

Епідеміологічний моніторинг.
Екологічні дослідження.
Аналіз демографічної статистики.
Скринінг.
Клінічна епідеміологія.
Епідеміологічні дослідження здоров'я та якості життя.
Репродуктивна епідеміологія.
Генетична епідеміологія.
Епідеміологія харчування.
Епідеміологія старіння.
Фармакоепідеміологія.

Література [9]

Тема 3. Статистичний аналіз

Основи статистичного аналізу.
Основи аналізу епідеміологічних досліджень.
Вступ до статистичного аналізу категоріальних показників.

Використання стратифікованого аналізу.
Концепція взаємодії.
Основні методи аналізу чутливості й зовнішньої корекції.
Аналіз з використанням регресивних моделей.
Комп'ютерні програми в епідеміології.
Аналіз неповних і погано стандартизованих даних.
Система SAS.

Література [9]

Тема 4. Методи оцінки ефективності в системі суспільної охорони здоров'я

Оцінка ефективності.
Дизайн і типи дослідження оцінки.
Планування та управління процесом оцінки.
Методи збирання даних.
Оцінка якості.

Література [1–8; 10]

Тема 5. Оцінка технологій у суспільній охороні здоров'я і науково доказова медицина

Мета-аналіз.
Пошук інформації.
Оцінка технологій у суспільній охороні здоров'я.
Теорія прийняття рішень у суспільній охороні здоров'я.
Наукова мова і термінологія.

Література [1–8; 10]

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Загальна модель причинно-наслідкових зв'язків.
2. Концепція необхідності та достатності причин.
3. Взаємозв'язок етіологічних факторів.
4. Теорія фальсифікації.
5. Неможливість наукового доказу етіології.

6. Встановлення причинності в епідеміології.
7. Зміна частоти захворювань і стану здоров'я.
8. Захворюваність і вичерпана захворюваність, поширюваність захворювань.
9. Стандартизація.
10. Оцінка ефекту етіологічного фактора і оцінка ступеня зв'язків.
11. Прості показники ефекту і оцінки ефекту.
12. Типи епідеміологічних досліджень.
13. Клінічні дослідження.
14. Популяційні профілактичні дослідження і кластерні рандомізовані дослідження.
15. Неекспериментальні дослідження.
16. Когортні дослідження.
17. Дослідження за типом випадок-наслідок.
18. Проспективні та ретроспективні дослідження. Одномоментні дослідження.
19. Точність вимірювань і валідність епідеміологічних досліджень.
20. Проблеми якості при плануванні досліджень.
21. Рандомізація.
22. Методи та етапи досліджень в епідеміології.
23. Епідеміологічний моніторинг.
24. Завдання і методологія системи моніторингу.
25. Оцінка профілактичних напрямів у суспільній охороні здоров'я.
26. Моніторинг активний і пасивний.
27. Складання реєстрів.
28. Скринінги.
29. Інформаційні системи.
30. Аналіз, інтерпретація та подання результатів моніторингу.
31. Екологічні дослідження (концепція і завдання).
32. Аналіз демографічної статистики.
33. Репродуктивна епідеміологія.
34. Генетична епідеміологія.
35. Епідеміологічні дослідження харчування.

36. Методологічні проблеми епідеміології харчування (Міжнародна програма СІНДІ).
37. Основні принципи фармакоепідеміології.
38. Клінічні дослідження фаз I, II і III.
39. Післямаркетингове спостереження.
40. Аналіз побічних ефектів.
41. Етичні питання тестування та допуску до практики лікувальних засобів та харчових добавок.
42. Аналіз ринку лікувальних засобів і харчових добавок за даними оптових і роздрібних продажів (аналіз sale-in і sale-out).
43. Основи статистичного аналізу.
44. Тести статистичного значення.
45. Тестування гіпотез і статистична оцінка.
46. Використання комп'ютерних статистичних програм для розв'язання завдань планування, збирання та аналізу даних.
47. Основні статистичні пакети: SAS, Statistica, SPSS, STATA, Statgraph та ін.
48. Оцінка ефективності суспільної охорони здоров'я.
49. Типи оцінки ефективності.
50. Рандомізовані контрольні дослідження.
51. Економічна оцінка (оцінка вартості, вартість-ефективність, вартість-вигідність, вартість-вигода).
52. Управлінська оцінка (типи, визначення та оцінка ефективності).
53. Планування і управління процесом оцінки (фази, планування, дизайн, аналіз, відповідальність за впровадження).
54. Принципи оцінки якості (відмінності між оцінкою якості, результатами та ефективністю).
55. Методи і засоби вимірювання якості.
56. Аудит, акредитація і оцінка якості оздоровчо-відновлювальних програм,
57. Визначення мета-аналізу.
58. Завдання мета-аналізу: аналітичне та дослідницьке.

59. Типи мета-аналізу.
60. Етапи мета-аналізу.
61. Стратегії та недоліки методів аналізу літератури.
62. Розвиток мета-аналітичних методик.
63. Критичний аналіз наукових видань.
64. Методики знаходження наукової інформації за визначеною та невизначеною тематикою.
65. Використання Citation index.
66. Реферативні видання: Excerpta Medica, MEDLINE.
67. Системи доступу — PubMed і Internet Grateful Med.
68. Словник MESH.
69. Авторські права.
70. Оцінка технологій у суспільній охороні здоров'я.
71. Бази даних (ACP Journal Club, Кохрановська бібліотека).
72. Загальні уявлення про теорію діагностики.
73. Поняття про чутливість та специфічність тестів.
74. Основні об'єкти стандартизації оздоровчо-відновлювальних послуг.
75. Стандартизація оздоровчо-відновлювальних послуг.
76. Нормативні документи із захисту прав пацієнтів.
77. Безпека і ефективність продукції та послуг.
78. Гарантії якості товарів та послуг.
79. Міжнародні стандарти (GCP, GLP, GMP).
80. Формулярна система стандартизації лікувальних засобів.
81. Методологія написання наукової праці.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

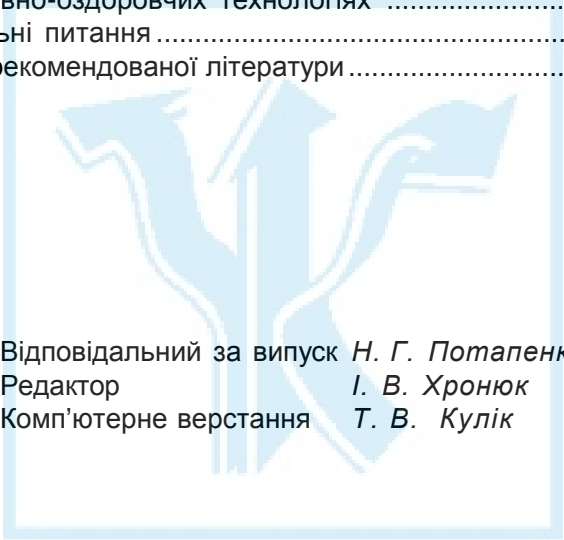
1. *Donabedian A.* Сравнительное исследование оценок технологии и качества медицинской помощи в США // 1988. — Vol. 4. — № 4. — P. 487–496.
2. *Воробьев П. А.* Вопросы стандартизации медицинских услуг. Сообщение 1: Концепция и объекты стандартизации // Клинич. геронтология. — 1995. — № 2.

3. *Кук Д., Малроу С., Хайнес Б.* Систематические обзоры: синтез наиболее обоснованных фактов, важных для принятия клинических решений // *Международ. журн. мед. практики.* — 1997. — № 4.
4. *Муратова Е. Ю.* Стандартизация в медицине (отечественный и зарубежный опыт) // *Проблемы оценки качества медицинской помощи: Сб. науч. тр.* — СПб., 1996. — С. 46–50.
5. *Мыльникова И. С.* Что такое “стандарты качества”, или еще раз об объектах стандартизации в медицине // *Глав. врач.* — 1996. — № 1.
6. *Подлен С. А., Панова В. П., Якимов О. С.* Стандартизация в сфере медицинских услуг и медицинского страхования // *Глав. врач.* — 1995. — № 3.
7. *Политика* в области информации о лекарственных средствах в странах Центральной и Восточной Европы и в Новых Независимых Государствах // *Отчет о рабочем совещании ВОЗ.* — Хиллеред, Дания, 1996.
8. *Руководство* по проведению добросовестных клинических исследований // *Русская версия.* — 1997. — № 1.
9. *Флетчер Р., Флетчер С., Вагнер Э.* Клиническая эпидемиология. Основы доказательной медицины. — М.: МедиаСфера, 1998.
10. *Чучалин А. Г. Шухов В. С.* Проблемы стандартизации информации в области лекарственных средств и образования в здравоохранении // *Леч. врач.* — 2000. — № 2.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Методи наукових досліджень у спортивно-оздоровчих технологіях”	3
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Методи наукових досліджень у спортивно-оздоровчих технологіях”	4
Контрольні питання	5
Список рекомендованої літератури	8

Відповідальний за випуск *Н. Г. Потапенко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2220

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП